

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Folketinget, Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Tilsynsbesøg i Udrejsecenter Sjælsmark – forholdene for børn

Jeg vedlægger en kopi af min redegørelse i sagen om mine tilsynsbesøg i Udrejsecenter Sjælsmark den 10. og 23. oktober 2017.

20-12-2018

Som det fremgår af redegørelsen, er det efter min opfattelse vanskeligt at give udtryk for en sikker generel vurdering af trivslen for børn i Udrejsecenter Sjælsmark, herunder af betydningen af faciliteter mv. i centeret.

Dok.nr. 17/04167-
179/SHS
Bedes oplyst ved
henvendelse

Med disse forbehold er det min vurdering, at børnene i Udrejsecenter Sjælsmark – generelt set – må siges at leve under svære forhold, og at vanskelighederne for børnene ikke i første række kan tilskrives de nærmere faciliteter mv. i centeret, men i højere grad selve det forhold, at der efter udlændingeloven er pligt for de pågældende til at bo der frem for i det almindelige samfund.

+ redegørelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Det bygger jeg bl.a. på de foreliggende udtalelser fra Røde Kors. Jeg bygger det også på det almindeligt indlysende i, at børn – uanset at de generelt er i en vanskelig livssituation som f.eks. børn af afviste asylansøgere – gennemgående vil trives og udvikle sig langt bedre i en almindelig hverdag i det omkringliggende samfund end i en hverdag præget af institutionsforhold.

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

Det anførte vil selvsagt i almindelighed gøre sig gældende med større styrke, jo længere opholdet i udrejsecenteret varer.

Jeg finder imidlertid ikke, at forholdene for børn i Udrejsecenter Sjælsmark generelt set kan antages at være i strid med hverken FN's Børnekonvention, FN's Torturkonvention eller art. 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Og spørgsmålet om opholdspligt for de pågældende familier er grundlæggende reguleret ved udlændingeloven – dvs. af lovgivningsmagten.

Det ligger på den baggrund uden for rammerne af mit mandat efter ombudsmandsloven at foretage mig videre i spørgsmålet om opholdspligt mv. i udrejsecenteret.

Det anførte er imidlertid ikke ensbetydende med, at de nærmere faciliteter mv. i Udrejsecenter Sjælsmark ikke har betydning – og efter omstændighederne væsentlig betydning – for den samlede trivsel mv. for de omhandlede børn, så længe de bor der. Det har de naturligvis.

Der er således forhold i udrejsecenteret, som jeg har beskrevet nærmere, der – navnlig baseret på besøgsholdets samtaler med en række voksne og børn i centeret – kunne ændres på med sigte på bedre trivsel for børnene.

Efter min vurdering – der bygger på almenmenneskelige og humanitære hensyn – vil det derfor være hensigtsmæssigt, at myndighederne ser nærmere på bl.a. disse forhold.

Jeg har ikke i øvrigt fået oplysninger, der giver mig grundlag for at foretage mig mere i forhold til Udrejsecenter Sjælsmark og de ansvarlige myndigheder.

Der vil blive lagt en nyhed om sagen på min hjemmeside.

Jeg har samtidig orienteret Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg om redegørelsen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 17/04167-179

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

20-12-2018

Dok.nr. 17/04167-184/SHS

20-12-2018

Redegørelse

Børns forhold i Udrejsecenter Sjælsmark

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og hovedkonklusioner.....	4
1.1. Indledning.....	4
1.2. Hovedkonklusioner.....	4
1.3. Oplysninger indgået i sagen.....	5
2. Generelt om udrejsecenteret, herunder målgruppen.....	6
2.1. Udrejsecenteret.....	6
2.2. Målgruppen.....	7
2.3. Børnene i centeret.....	8
3. Beskrivelse af de nærmere forhold for børnene.....	10
3.1. Røde Kors' overordnede vurdering af børnenes trivsel.....	10
3.2. Tilsyn med det enkelte barn.....	11
3.3. Sundhed.....	12
3.4. Bospisningsordning mv.....	12
3.5. Undervisning.....	14
3.6. Aktiviteter for børn.....	15
4. Mit bedømmelsesgrundlag.....	16
4.1. Ombudsmandsloven og den valgfri protokol til FN's Torturkonvention.....	16
4.2. FN's Børnekonvention.....	17
4.3. FN's Torturkonvention.....	18
4.4. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.....	19
5. Min vurdering.....	19
5.1. Min opgave i den foreliggende sag.....	19
5.2. Den overordnede problemstilling.....	20
5.3. Vurdering af børnenes forhold i Udrejsecenter Sjælsmark.....	21

5.3.1. Vanskeligt at give udtryk for en generel og sikker vurdering	21
5.3.2. Den daglige indsats fra personalet mv.....	21
5.3.3. Børnene lever under svære og livsbegrænsende forhold.....	21
5.3.4. Hvad er baggrunden for børnenes situation?	22
5.3.5. Er forholdene i strid med FN's Børnekonvention mv.?	22
5.3.6. Opsummering af mine synspunkter	23
5.3.7. Særligt om betydningen af faciliteter i udrejsecenteret.....	23
6. Afslutning.....	24

1. Indledning og hovedkonklusioner

1.1. Indledning

Den 10. og 23. oktober 2017 besøgte ombudsmandens børnekontor Udrejsecenter Sjælsmark. Besøgene drejede sig om forholdene for de børn, der er indkvarteret i centeret sammen med deres forældre. Det drejede sig således ikke om forholdene for de voksne beboere.

Besøget den 10. oktober 2017 blev gennemført sammen med DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur. Besøgene var uvarslede.

Besøgsholdet havde drøftelser med Kriminalforsorgen, Dansk Røde Kors og Udlændingestyrelsen. Desuden havde besøgsholdet lejlighed til at tale med 11 forældrepar, 5 enlige forældre, 19 børn og repræsentanter for personalet.

Besøgene – og de oplysninger, som jeg modtog under og efter besøgene – gav anledning til, at jeg i januar 2018 anmodede Udrejsecenter Sjælsmark om en udtalelse om en række spørgsmål. Jeg modtog svar på disse spørgsmål i marts 2018 og har herefter løbende indhentet yderligere oplysninger fra Røde Kors, Udlændingestyrelsen og Kriminalforsorgen.

Redegørelsen vedrører de generelle forhold for børn i Udrejsecenter Sjælsmark. Jeg har imidlertid efter mine besøg i udrejsecenteret også fulgt op på nogle spørgsmål vedrørende konkrete børn. Disse spørgsmål er ikke nærmere omtalt i det følgende.

1.2. Hovedkonklusioner

Det er efter min opfattelse vanskeligt at give udtryk for en sikker generel vurdering af trivslen for børn i Udrejsecenter Sjælsmark, herunder af betydningen af faciliteter mv. i centeret.

Med disse forbehold er det min vurdering, at børnene i Udrejsecenter Sjælsmark – generelt set – må siges at leve under svære forhold, og at vanskelighederne for børnene ikke i første række kan tilskrives de nærmere faciliteter mv. i centeret, men i højere grad selve det forhold, at der efter udlændingeloven er pligt for de pågældende til at bo der frem for i det almindelige samfund.

Dette bygger jeg bl.a. på de foreliggende udtalelser fra Røde Kors. Jeg bygger det også på det almindeligt indlysende i, at børn – uanset at de generelt er i en vanskelig livssituation som f.eks. børn af afviste asylansøgere – gennemgående vil trives og udvikle sig langt bedre i en almindelig hverdag i det omkringliggende samfund end i en hverdag præget af institutionsforhold.

Det anførte vil selvsagt i almindelighed gøre sig gældende med større styrke, jo længere opholdet i udrejsecenteret varer.

Jeg finder imidlertid ikke, at forholdene for børn i Udrejsecenter Sjælsmark generelt set kan antages at være i strid med hverken FN's Børnekonvention, FN's Torturkonvention eller art. 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Og spørgsmålet om opholdspligt for de pågældende familier er grundlæggende reguleret ved udlændingeloven – dvs. af lovgivningsmagten.

Det ligger på den baggrund uden for rammerne af mit mandat efter ombudsmandsloven at foretage mig videre i spørgsmålet om opholdspligt mv. i udrejsecenteret.

Det anførte er imidlertid ikke ensbetydende med, at de nærmere faciliteter mv. i Udrejsecenter Sjælsmark ikke har betydning – og efter omstændighederne væsentlig betydning – for den samlede trivsel mv. for de omhandlede børn, så længe de bor der. Det har de naturligvis.

Der er således forhold i udrejsecenteret, som jeg har beskrevet nærmere, der – navnlig baseret på besøgsholdets samtaler med en række voksne og børn i centeret – kunne ændres på med sigte på bedre trivsel for børnene.

Efter min vurdering – der bygger på almenmenneskelige og humanitære hensyn – vil det derfor være hensigtsmæssigt, at myndighederne ser nærmere på bl.a. disse forhold.

Jeg har ikke i øvrigt fået oplysninger, der giver mig grundlag for at foretage mig mere i forhold til Udrejsecenter Sjælsmark og de ansvarlige myndigheder.

1.3. Oplysninger indgået i sagen

Grundlaget for min vurdering er:

- Oplysninger, som besøgsholdet fik under besøgene ved samtaler med forældre og børn, ledelsen og ansatte, samt de iagttagelser, som besøgsholdet gjorde sig i forbindelse med besøgene, bl.a. ved rundvisningen
- Direktoratet for Kriminalforsorgens udtalelse af 15. marts 2018 med bilag
- Relevante kontrakter om driften af og levering af ydelser til Udrejsecenter Sjælsmark
- Oplysninger modtaget fra Kriminalforsorgen Hovedstaden, Røde Kors og Udlændingestyrelsen efter besøgene (om bl.a. bospisningsordningen, skolegang, underretninger om mistrivsel og indberetninger om vold, trusler mv.)

- Svar på spørgsmål fra Folketinget om Udrejsecenter Sjælsmark og oplysninger fra samråd henholdsvis den 2. marts og 12. juni 2018 om forholdene for børn i udrejsecenteret.

2. Generelt om udrejsecenteret, herunder målgruppen

2.1. Udrejsecenteret

2.1.1. Udrejsecenter Sjælsmark åbnede i februar 2015. Målgruppen var bl.a. afviste asylansøgere, personer på tålt ophold og personer udvist ved dom.

På daværende tidspunkt havde familier med børn under visse betingelser mulighed for at bo i særlige boliger, dvs. ikke i udrejsecentre.

Denne mulighed blev afskaffet med lov nr. 102 af 3. februar 2016 om ændring af udlændingeloven. Der blev dog med loven indført en overgangsordning, således at familier, der allerede boede i egen bolig, under visse betingelser kunne blive boende i tilknytning til eller uden for et asylcenter. Jeg henviser til lovforslag nr. L 87 af 10. december 2015 (de almindelige bemærkninger, pkt. 8.1.2 og 8.2).

Udrejsecenter Sjælsmark blev herefter indrettet som udrejsecenter for primært afviste asylfamilier. Indkvarteringen af familierne begyndte i december 2016.

I begyndelsen af 2018 blev Hjemrejsecenter Avnstrup oprettet som "første stop" for alle afviste asylansøgere, der ikke omgående rejser hjem.

Personer, der ønsker at medvirke til deres hjemrejse, bliver boende i dette hjemrejsecenter, mens personer, der ikke ønsker at medvirke, bliver flyttet til bl.a. Udrejsecenter Sjælsmark.

Dette gælder også familier med børn.

2.1.2. Udrejsecenter Sjælsmark drives af Kriminalforsorgen i henhold til en kontrakt med Udlændingestyrelsen. Der er ca. 400 pladser i centeret, og centeret har et antal omsorgspladser til særligt sårbare eller syge beboere eller familier mv.

På tidspunktet for tilsynsbesøget var der ca. 130 beboere i centeret, heraf ca. 50 børn.

Udlændingestyrelsen og Kriminalforsorgen har indgået kontrakt med Røde Kors om at stå for bl.a. børnehavetilbud, fritidstilbud og sundheds- og omsorgsydelser.

Udrejsecenteret er et åbent center, hvor beboerne har mulighed for at komme og gå på alle tider af døgnet. De har endvidere mulighed for at modtage besøg fra kl. 09.00 – 22.00. Men de har pligt til at bo i centeret, jf. nærmere pkt. 2.2.2 nedenfor.

Beboerne har ikke selv mulighed for at lave mad, men får forplejning via en vederlagsfri bespisningsordning (cafeteriaordning).

De beboere, der er afviste asylansøgere, får som udgangspunkt ikke udbetalt kontantydelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 12. Efter bestemmelsen i § 42 a, stk. 12, skal Udlændingestyrelsen således – medmindre særlige grunde taler imod – bestemme, at der ikke udbetales kontante ydelser til en udlænding, bl.a. når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, og politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil.

2.1.3. En typisk bolig for familier i udrejsecenteret består af to sammenhængende værelser indrettet med køjesenge. To familier deler badeværelse, og der er toilet på gangen.

Familier og enlige bor i særskilte bygninger. På tidspunktet for besøgene boede der enlige mænd i de bygninger, der er placeret tættest på børnehaven. Det blev dog overvejet at udfase denne brug af bygningerne. Efterfølgende har Kriminalforsorgen oplyst, at der ikke har været indkvarteret beboere i disse bygninger siden den 31. oktober 2017.

2.2. Målgruppen

2.2.1. Målgruppen for udrejsecenteret er i dag:

- Familier med børn og par uden børn, der har fået endeligt afslag på asyl, hvor den ene eller begge voksne ikke medvirker til deres udsendelse
- Personer, der har fået afslag på asyl efter hasteproceduren for åbenbart grundløse asylsager
- Personer, der skal tilbageføres til et andet EU/EØS-land efter Dublinforordningen
- Personer, der skal afvises til et andet land efter udlændingelovens § 29 b
- Familier med børn og par uden børn, hvor den ene eller begge voksne er udvist ved dom
- Familier med børn og par uden børn, hvor den ene eller begge voksne er på tålt ophold

Som nævnt i pkt. 1.1 har jeg i denne redegørelse alene fokus på de børn, der bor i udrejsecenteret.

2.2.2. Beboerne i Udrejsecenter Sjælsmark er pålagt opholdspligt i centeret i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Efter denne bestemmelse gælder, at hvis politiet drager omsorg for en udlændings udrejse – og udlændingen ikke medvirker hertil – bestemmer Udlændingestyrelsen, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted. Det gælder dog ikke, hvis ”særlige grunde” taler imod.

De nævnte ”særlige grunde” kan efter det oplyste i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet. Der kan f.eks. være tale om, at et barn i en familie på grund af handicap modtager specialskoletilbud, som ikke findes i nærheden af Udrejsecenter Sjælsmark, eller at et familiemedlem på grund af en ulykke skal gennemgå et særligt genoptræningsprogram, som ikke kan tilbydes i nærheden. Der skal således være tale om, at en eller flere i familien har et helt særligt behov, der ikke kan tilgodeses i centeret.

I tilfælde, hvor en beboer i Udrejsecenter Sjælsmark skifter ”fase” i asylproceduren – således at beboeren ikke længere er i udsendelsesposition – vil beboeren som udgangspunkt blive flyttet til et opholdscenter. I særlige tilfælde kan flytning undlades.

Udover opholdspligt vil de pågældende som udgangspunkt også være underlagt meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 3.

2.3. Børnene i centeret

Det fremgår af udlændinge- og integrationsministerens besvarelse af 28. september 2018 af spørgsmål nr. 956 fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg (UU alm. del 2017-18), at der pr. 9. september 2018 var indkvarteret 93 børn i Udrejsecenter Sjælsmark.

Besvarelsen indeholder følgende tabeller:

Tabel 1	
Aktuel alder	Antal børn
0 år	3
1 år	7
2 år	8
3 år	2
4 år	7
5 år	7
6 år	5

7 år	9
8 år	8
9 år	6
10 år	7
11 år	3
12 år	4
13 år	4
14 år	2
15 år	6
16 år	2
17 år	3
I alt	93

Tabel 2	
Opholdstid i Danmark opgjort i år og måneder	Antal børn
< 1 år	9
1 år – 2 år 11 mdr.	65
3 år – 4 år 11 mdr.	7
5 år – 6 år 11 mdr.	3
7 år – 8 år 11 mdr.	5
9 år – 10 år 11 mdr.	3
11 år – 12 år 11 mdr.	0
13 år – 14 år 11 mdr.	1
I alt	93

Tabel 3	
Opholdstid på Udrejsecenter Sjælsmark opgjort i hele måneder pr. 9. september 2018	Antal børn
< 1 mdr.	11
1 – 2 mdr.	10
3 – 4 mdr.	2
5 – 6 mdr.	12
7 – 8 mdr.	12
9 – 11 mdr.	18
12 – 13 mdr.	28

I alt	93
-------	----

Det fremgår af besvarelsen, at tallene er opgjort på samme måde som i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål nr. 129 af 6. december 2017 fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg (UUI alm. del 2017-18). Begge besvarelser beskriver, at tallene er behæftet med en vis usikkerhed.

Det fremgår af udlændinge- og integrationsministerens besvarelse af 28. september 2018 af spørgsmål nr. 955 fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg (UUI alm. del 2017-18), at der pr. 9. september 2018 opholdt sig 93 børn (under 18 år) i udrejsecenteret. 70 af de 93 børn kom fra lande, som politiet kategoriserer som "fastlåste" udsendelsesdestinationer, dvs. lande, som det ikke er muligt at tvangsudsende til. Der er tale om Irak, Iran, Kuwait og Indien.

Af udlændinge- og integrationsministerens besvarelse af 28. september 2018 af spørgsmål nr. 954 fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg (UUI alm. del 2017-18) fremgår det, at der ud af de nævnte 93 børn var 24 børn, der var født i Danmark.

3. Beskrivelse af de nærmere forhold for børnene

3.1. Røde Kors' overordnede vurdering af børnenes trivsel

Kriminalforsorgen har til brug for min behandling af sagen indhentet en udtalelse fra Røde Kors.

Røde Kors' vurdering kan sammenfattes således:

- Udover hvad familierne har med sig, når de kommer til Danmark, kan tiden i asylsystemet belaste yderligere. Forskning fra asyl- og flygtningeområdet viser, at hverdagsbelastning og -stress har stor betydning for, hvordan f.eks. PTSD (Post Traumatic Stress Disorder) udvikler sig, efter at traumatiske begivenheder har fundet sted. Generelt for hele asylsystemet gælder, at rammerne for et familieliv kan være udfordrende.
- Det kan være svært at sikre stabilitet og tryghed for børnene, når de skal flytte mellem centre med kort varsel, da det betyder, at børn ofte må sige farvel til kammerater og pædagogisk personale. De mister med tiden lysten eller evnen til at knytte sig til nye kammerater eller personale, da de måske snart skal sige farvel til dem igen. Forskning viser, at ophold i asylcentre i mere end et år øger risikoen for varige skader på børn.

- Det er ikke umiddelbart muligt at adskille betydningen af indkvarteringsvilkårene i Udrejsecenter Sjælsmark fra den generelle situation, som de afviste familier, der flytter til centeret, befinder sig i.
- Fokus på fysisk indretning – herunder udenomsarealer til leg og samvær – og mulighed for indholdsrigt aktiviteter uden for børnehavers og klubbers åbningstid kan til en vis grad lindre noget af den belastning, som børn i udrejseposition ofte oplever. Flytningen til udrejsecenteret kommer imidlertid for mange familier i forlængelse af en række andre flytninger mellem centre mv., og ofte har familierne samlet lang opholdstid i Danmark.
- Mange af beboerne har tidligere skabt sig et netværk og en dagligdag, som har fungeret for børnene, og ved flytningen til Udrejsecenter Sjælsmark oplever børnene, at deres kendte hverdag, deres skole og deres venner bliver taget fra dem, og at de flyttes til noget ukendt. Denne omvæltning har meget negativ indvirkning på børnenes trivsel. Børnene fortæller bl.a. til Røde Kors, at de føler sig ensomme og savner deres tidligere skole, venner og fritidsklub, og at de oplever, at det hele er uoverskueligt. De forstår ofte ikke, hvorfor de er flyttet til Udrejsecenter Sjælsmark, og de er ofte urolige, aggressive og hvileløse og udtrykker stor bekymring for deres egen og deres familiers fremtid.
- Mange af børnene har en oplevelse af, at placeringen i centeret har gjort deres forældre yderligere bekymrede for fremtiden, urolige og kede af det. Forældrenes overskud til at varetage børnenes behov falder, med negativ indvirkning på børnenes trivsel til følge.

Jeg er opmærksom på Dansk Flygtningehjælps rapport fra foråret 2018 om trivsel og udvikling hos børn på asylcentre, hvor der også er en omtale af forholdene for børnene i Udrejsecenter Sjælsmark.

3.2. Tilsyn med det enkelte barn

De foreliggende oplysninger om tilsyn med det enkelte barn i Udrejsecenter Sjælsmark kan sammenfattes således:

- Personalet i Udrejsecenter Sjælsmark er underlagt underretningspligt i medfør af serviceloven i forhold til omsorgstruede børn. Det fremgår af kontrakten mellem Kriminalforsorgen og Udlændingestyrelsen.
- Socialkoordinatoren i udrejsecenteret er som udgangspunkt bindeled til kommunen ved underretninger efter serviceloven. Socialkoordinatoren samarbejder med kommunens sagsbehandler og Udlændingestyrelsen

om iværksættelse af sociale foranstaltninger, som kommunen anbefaler og træffer afgørelse om efter principperne i serviceloven.

- I perioden fra den 1. januar til den 3. december 2018 er der sendt 51 underretninger fra udrejsecenteret til kommunen.
- Det er Røde Kors' opfattelse, at Hørsholm Kommune varetager opgaven med asylbørn på samme måde som med øvrige børn i kommunen, og at kommunen bl.a. sikrer, at der bliver iværksat børnefaglige undersøgelser i fornødent omfang.

3.3. Sundhed

De foreliggende oplysninger om sundhedsbetjening i Udrejsecenter Sjælsmark kan sammenfattes således:

- Udrejsecenteret betjenes sundhedsmæssigt af Røde Kors i henhold til Røde Kors' sædvanlige procedurer og retningslinjer.
- Der er sygeplejersker til stede i centeret dagligt. Tre dage om ugen holdes åben konsultation, hvor beboerne kan henvende sig. Herudover tager sygeplejerskerne sig af akut opståede helbredsproblemer og udfører opsøgende arbejde i forhold til beboere med særlige vanskeligheder.
- Udover sygeplejerskerne er der til udrejsecenteret knyttet en sundhedsplejerske og en læge. Lægen er i centeret en gang om ugen. Når der ikke er en læge i centeret, kontaktes ved behov enten lægen i Center Sandholm eller 1813.
- Beboerne håndterer selv deres medicin, og der opbevares kun ganske få håndkøbslægemidler i sundhedsklinikken. Hvis en beboer har vanskeligt ved selv at styre sin medicin, bistår sundhedspersonalet.
- Børnene i udrejsecenteret får samme tilbud som danske børn (børneundersøgelser, vaccinationer mv.) efter Sundhedsstyrelsens retningslinjer.

3.4. Bospisningsordning mv.

De foreliggende oplysninger om bospisningsordning mv. i Udrejsecenter Sjælsmark kan sammenfattes således:

- Ifølge kontrakten mellem Udlændingestyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen er udrejsecenteret forpligtet til at drive cafeteria og bespise beboerne tre gange dagligt. Udrejsecenterets cafeteria har åbent fra kl. 07.00 – 08.30 (morgenmad), kl. 11.00 – 12.30 (frokost) og kl. 17.00 – 18.30 (aftensmad). Døren til cafeteriet lukker et kvarter inden lukketid.

REDEGØRELSE

- Beboerne kan om morgenen tage brød med til hele dagen.
- Spisning skal som hovedregel foregå i cafeteriet, men det kan være nødvendigt, at beboerne får lov at tage maden med til deres bolig, f.eks. mellemmåltider til børn eller mad til en syg beboer.
- Udrejsecenterets måltider er tilpasset beboernes kulturelle, religiøse og aldersmæssige sammensætning. Måltiderne indeholder en blanding af danske og udenlandske retter. Udrejsecenteret opfordrer beboerne til dialog og tilbagemeldinger på måltiderne.
- Sundhedspersonalet i udrejsecenteret står for afdækning af særlige kostbehov hos beboerne, f.eks. som følge af diabetes eller glutenallergi.
- Små børn tilbydes den samme mad som de øvrige beboere. Herudover tilbydes de grød og vælling mv. samt bl.a. ekstra kogte grøntsager til frokost og aftensmad.
- Også større børn tilbydes samme mad som de øvrige beboere og herudover mulighed for i løbet af dagen at få tre mellemmåltider, som bl.a. består af frugt, brød og mælkeprodukter. Disse børn har ligeledes mulighed for at få madpakker, når de er i skole, ude af udrejsecenteret eller til en fritidsaktivitet.
- Det er som udgangspunkt ikke tilladt at installere elektriske husholdningsapparater på værelset på grund af centerets cafeteriaordning. Der kan dog gives tilladelse til at have f.eks. køleskab.

Besøgsholdet fik under besøgene det indtryk, at der blandt beboerne var usikkerhed med hensyn til madudbuddet til børn, og at der derfor kunne være behov for skriftlig information herom.

En stor del af de familier og børn, som besøgsholdet talte med, ønskede forbedringer i bespisningsordningen. Det drejede sig navnlig om madens sammensætning (herunder til helt små børn), indholdet af skolebørnenes madpakker og børnenes mellemmåltider. Nogle ønskede længere åbningstid i cafeteriet om aftenen og henviste til, at børn har brug for at spise oftere og ikke altid er sultne på bestemte tidspunkter. Sundhedspersonalet mente af samme grund, at der var børn, der gik sultne i seng.

Nogle beboere ønskede at få et køleskab til opbevaring af mælk til børnene eller til opbevaring af medicin. Andre ønskede en mikroovn, bl.a. til at opvar-

me mælk til spædbørn. Det er oplyst, at ca. halvdelen af familierne på udrejsecenteret i februar 2018 havde et køleskab.

3.5. Undervisning

De foreliggende oplysninger om undervisning af børn i Udrejsecenter Sjælsmark kan sammenfattes bl.a. således:

- De fleste børn i den undervisningspligtige alder går i Røde Kors' asylskole i Lyngø (Skolen på Bakken). Skolen var ikke omfattet af tilsynsbesøget.
- Der forekommer fravær i skolen. Årsager er bl.a., at børnene holdes hjemme til fordel for familiemæssige forpligtelser. Det kan f.eks. være tolkning, husholdning, pasning af syge familiemedlemmer, pasning af mindre søskende eller lign.
- Bekymrende fraværs mønstre opstår også på grund af mistriksel, der knytter sig til familiens situation, herunder brudte relationer i forbindelse med skoleskift og flytning, forældre i dårlig trivsel og tab af håb og motivation i relation til usikre fremtidsudsigter.
- Skolen fører daglig fremmødeprotokol, og forældrene inviteres til tolkede forældresamtaler, når klasselæreren finder, at en elev er i mistriksel. Skolen beskæftiger endvidere et antal trivselsmedarbejdere mv., der udfører opsøgende indsats i forbindelse med bekymringer og mistanke om mistriksel og indlæringsvanskeligheder mv. Skolen underretter i samarbejde med udrejsecenterets socialkoordinatorteam Hørsholm Kommune ved alvorlige bekymringer eller mistanke om omsorgssvigt mv.
- Der kan søges om optagelse i folkeskolen. Pr. 16. november 2018 går 6 børn i skole i Allerød Kommune, 3 børn går i skole i Hillerød Kommune, og 2 børn går i skole i Hørsholm Kommune. Herudover er der et barn i specialskole.

Flere af børnene (og deres forældre) fortalte besøgs holdet, at de var utilfredse med asylskolen, og at de kedede sig og ikke lærte noget. Nogle ville gerne gå i almindelig folkeskole, som de tidligere havde gjort.

Besøgs holdet måtte forstå, at utilfredsheden med undervisningen bl.a. hænger sammen med, at der er stor forskel på, hvor længe børnene har været i Danmark, om de tidligere har gået i en modtageklasse, i en almindelig folkeskoleklasse eller alene i en asylskole, hvor godt de taler dansk, og om undervisningen er særskilt tilrettelagt i forhold til børnenes aldersmæssige spredning.

3.6. Aktiviteter for børn

De foreliggende oplysninger om aktiviteter for børn i Udrejsecenter Sjælsmark kan sammenfattes således:

- For børn i alderen 3-6 år er der tilbud om børnehave, som drives af Røde Kors.
- For børn i den undervisningspligtige alder er der efter skole tilbud om fritidsklub (mini- og maxiklub) i udrejsecenteret, der ligeledes drives af Røde Kors. Miniklubben (6-12 år) har åbent mandag og tirsdag kl. 14.15 – 16.30 samt onsdag kl. 13.15 – 16.30. Maxiklubben (13-16 år) har åbent mandag, tirsdag og torsdag kl. 17.30 – 20.30. I begge klubber er der familiedag om fredagen kl. 13.00 – 16.00 for alle børn i fællesskab med deres forældre.
- Pr. 1. september 2018 er der etableret et vuggestuetilbud til børn, som ved en tværfaglig gennemgang er blevet vurderet til at have et særligt behov for en tidlig begyndelse. Primo december 2018 er der 6 børn i tilbuddet. Der er dog ikke noget generelt tilbud for børn i alderen 0-3 år. Det skyldes, at der ikke i operatørkontrakten er afsat midler hertil.
- Beboerne i udrejsecenteret har adgang til TV-signal og internet døgnet rundt. Endvidere er der et aktivitetsrum, der er åbent fra kl. 08.30 – 22.00. De større børn kan benytte aktivitetsrummet og centerets multisportsbane alle dage. Der er ikke et særskilt aktivitetsrum for børn.
- På tidspunktet for besøgene var der to legepladser i udrejsecenteret, hvoraf den ene var tilknyttet børnehaven. I foråret 2018 blev der iværksat etablering af yderligere legepladser, udendørs bordtennis- og basketball-faciliteter samt en udendørs fodboldbane og en gymnastiksal.
- Der er herudover forskellige regelmæssige aktiviteter i form af bl.a. familiecafé og familiefilmklub mv.

Under besøget tilkendegav nogle forældre og børn, at der ikke var tilstrækkelige aktiviteter for børnene. Nogle af børnene anførte, at der ikke var mulighed for aktiviteter, når klubben lukkede, og at de blot "sad og kiggede ind i væggen". Der manglede f.eks. bøger, spil og lign.

4. Mit bedømmelsesgrundlag

4.1. Ombudsmandsloven og den valgfri protokol til FN's Torturkonvention

Tilsynsbesøget i Udrejsecenter Sjælsmark fandt sted dels som led i Folketingets Ombudsmands almindelige tilsynsvirksomhed efter § 18 i ombudsmandsloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013), dels i henhold til den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (jf. bekendtgørelse nr. 38 af 27. oktober 2009).

Ombudsmandens arbejde i henhold til protokollen – der også skal have et forebyggende sigte – udføres i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur.

I medfør af ombudsmandslovens § 18 sammenholdt med § 21 skal ombudsmanden i forbindelse med sin tilsynsvirksomhed bedømme, om myndigheder og institutioner mv. handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udførelsen af deres opgaver.

Ombudsmanden skal ligeledes – ud fra almenmenneskelige eller humanitære synspunkter – bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere. Det fremgår af lovens § 18, 2. pkt.

Særligt på børneområdet skal ombudsmanden i forbindelse med sin virksomhed desuden overvåge, om gældende love eller administrative bestemmelser er forenelige med Danmarks internationale forpligtelser til at sikre børns rettigheder, herunder FN's konvention om barnets rettigheder. Det fremgår af lovens § 12, stk. 2.

Mit tilsyn angår i første række de generelle forhold, som de personer, der bor på en institution, er undergivet, og ikke den enkelte persons konkrete forhold.

Det er ikke i øvrigt ombudsmandens opgave – heller ikke efter protokollen til FN's Torturkonvention – at forholde sig til de hensyn, som Folketinget har lagt til grund ved sin lovgivning, eller til Folketingets vurdering af, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at varetage disse hensyn. Det følger bl.a. af, at ombudsmandens kompetence ikke omfatter Folketinget. Jeg henviser bl.a. til min redegørelse af 16. december 2014 om forholdene for personer på tålt ophold i Center Sandholm, pkt. 7.2.3 (offentliggjort som FOB 2014-42 på www.ombudsmanden.dk).

4.2. FN's Børnekonvention

FN-konventionen af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) indeholder både borgerlige og politiske rettigheder samt økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Konventionen gælder for ethvert barn inden for statens jurisdiktion (artikel 2, stk. 1).

Konventionen indeholder fire hovedprincipper, som de øvrige artikler skal fortolkes og gennemføres i lyset af:

- Rettighederne gælder alle børn uden diskriminering (artikel 2)
- Barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende barnet (artikel 3)
- Barnet har ret til overlevelse og udvikling (artikel 6)
- Barnet har ret til at blive hørt og få sine meninger respekteret og til at deltage i beslutninger, der vedrører barnets eget liv (artikel 12)

Børnekonventionen fastlægger ikke, hvad "barnets tarv" er, jf. artikel 3. Børnekomitéen har dog afgivet en række generelle bemærkninger vedrørende konventionens fortolkning og anvendelse. Ifølge Børnekomitéens generelle bemærkninger nr. 14 af 29. maj 2013 (om barnets tarv – artikel 3, stk. 1) må fastlæggelsen af, hvad der er "barnets tarv", afgøres konkret fra sag til sag.

Artikel 6 om barnets ret til udvikling omfatter ifølge Børnekomitéen en ret til fysisk, psykisk, åndelig, moralsk, psykologisk og social udvikling, jf. Børnekomitéens generelle bemærkninger nr. 15 af 17. april 2013 (om barnets ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand – artikel 24).

I medfør af artikel 19, stk. 1, skal deltagerstaterne træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, mens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt. "Psykisk vold" omfatter ifølge Børnekomitéen bl.a. forsømmelse af det mentale helbred, jf. Børnekomitéens generelle bemærkninger nr. 13 af 18. april 2011 (om barnets ret til beskyttelse mod alle former for vold – artikel 19).

Ifølge artikel 22, stk. 1, skal deltagerstaterne tage passende forholdsregler for at sikre, at et barn, som søger flygtningestatus, eller som anses som flygtning i overensstemmelse med gældende international eller national ret og praksis, uanset om det kommer alene eller er ledsaget af sine forældre eller af en anden person, får passende beskyttelse og humanitær bistand og nyder de rettigheder, som er angivet i konventionen og i andre internationale instru-

menter vedrørende menneskerettigheder eller humanitære forhold, hvori den pågældende stat deltager.

Børn af afviste asylansøgere vil under alle omstændigheder være omfattet af konventionen, da den gælder for ethvert barn inden for statens jurisdiktion, jf. artikel 2, stk. 1.

I medfør af artikel 24, stk. 1, skal deltagerstaterne anerkende barnets ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand, adgang til at få sygdomsbehandling og genoprettelse af helbredet. Bestemmelsen omfatter såvel det fysiske som det psykiske helbred.

Af artikel 27, stk. 1, følger det, at deltagerstaterne skal anerkende ethvert barns ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling.

I medfør af artikel 28 og 29 skal staterne anerkende barnets ret til uddannelse, og uddannelsen skal bl.a. have til hensigt at udvikle barnets muligheder i relation til personlighed, evner og psykiske og fysiske formåen fuldt ud.

4.3. FN's Torturkonvention

FN's Torturkonvention indeholder en række bestemmelser, hvorved de tilsluttede stater bl.a. forpligter sig til ikke at udøve eller acceptere tortur og til at retsforfølge personer, som bryder forbuddet mod tortur.

I konventionens artikel 16, stk. 1, er det bestemt, at de tilsluttede stater skal påtage sig at forhindre andre handlinger, som indebærer grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der ikke udgør tortur som defineret i konventionens artikel 1. Det gælder, når sådanne handlinger er foretaget af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør, eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse.

Bestemmelsen skal bl.a. ses i sammenhæng med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, som også indeholder et forbud mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Denne bestemmelse spiller i dansk praksis en større rolle. Det skyldes, at der til menneskerettighedskonventionen – som er inkorporeret i dansk ret – er knyttet en domstol (Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol), som i sin praksis har bidraget til den nærmere fastlæggelse af bl.a. udtrykket ”nedværdigende behandling”. Jeg henviser til pkt. 4.4 nedenfor.

4.4. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention må ingen underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Forbuddet er undtagelsesfrit.

Behandlingen eller straffen skal overstige et vist minimum af intensitet, før den kan være omfattet af artikel 3. Det kan således forekomme, at en person behandles på en ubehagelig, unødigt krænkende eller – efter national ret – ulovlig måde, uden at dette er tilstrækkelig alvorligt til at være omfattet af bestemmelsen.

Der foreligger en betydelig praksis fra bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om anvendelsen af artikel 3, men der kan ikke af denne praksis udledes et entydigt kriterium for, hvornår det omtalte minimum af intensitet må anses for overskredet. Svaret beror på en bedømmelse af de samlede virkninger af de omstændigheder, hvorunder behandlingen eller straffen har fundet sted, herunder dens tidsmæssige udstrækning og konsekvenser, og på den person, som udsættes for behandlingen eller straffen.

Hertil kommer, at behandlingen eller straffen kun anses for omfattet af artikel 3, hvis den rummer mere end det element af smerte, lidelse og ydmygelse, som er en uundgåelig følge af lovlig behandling eller straf, f.eks. i forbindelse med anholdelse, fængsling eller afsoning af frihedsstraf.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i sin praksis givet udtryk for, at børn udgør en særlig sårbar gruppe i forbindelse med vurderingen af, om der er sket en krænkelse af artikel 3.

Jeg henviser bl.a. til Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 4. udgave (2017), s. 257 ff., og Peter Vedel Kessing mfl., Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (artikel 1-9), 3. udgave (2011), s. 180 ff., og Jens Elo Rytter, Individets grundlæggende rettigheder, 2. udgave (2016), s. 125 ff. med henvisning til bl.a. praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

5. Min vurdering

5.1. Min opgave i den foreliggende sag

Det følger af pkt. 4.1 ovenfor, at jeg i den foreliggende sag skal bedømme, om de ansvarlige myndigheder handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udførelsen af deres opgaver.

Jeg skal i den forbindelse overvåge, om de relevante gældende love eller administrative bestemmelser er forenelige med bl.a. FN's Børnekonvention, og jeg skal bedømme forholdene i udrejsecenteret ud fra bl.a. den valgfri protokol til FN's Torturkonvention.

Jeg skal ligeledes bedømme udrejsecenterets indretning mv. ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

Mit arbejde skal bl.a. have et forebyggende sigte.

Herudover ligger det uden for rammerne af mit mandat som ombudsmand at forholde mig til de hensyn, som Folketinget har lagt til grund ved sin lovgivning. Det samme gælder Folketingets vurdering af, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at varetage disse hensyn.

5.2. Den overordnede problemstilling

Jeg finder, at der i vurderingen af, hvilke rammer der bør opstilles for børn som dem, der opholder sig i Udrejsecenter Sjælsmark, gør sig vanskelige og modsatrettede hensyn gældende.

For de voksne beboeres vedkommende er der således – i hvert fald i vid udstrækning – tale om mennesker, som har fået endeligt afslag på asyl, og som derfor ikke har ret til at opholde sig i Danmark. Grunden til, at de – og dermed deres børn – ikke udrejser, er alene, at de ikke vil medvirke til udsendelsen.

I forbindelse med et tilsynsbesøg i Udrejsecenter Kærshovedgård har jeg – for så vidt angår voksne asylansøgere – givet udtryk for, at den omstændighed, at de pågældende ifølge asylmyndighederne har mulighed for at rejse hjem, må indgå i vurderingen af de forhold, som de er undergivet. Jeg henviser til min udtalelse af 19. april 2017 (offentliggjort som FOB 2018-18 på www.ombudsmanden.dk).

Tilsvarende synspunkter kan anføres for de voksne beboere i Udrejsecenter Sjælsmark.

For så vidt angår børnene i Udrejsecenter Sjælsmark – som min undersøgelse i den foreliggende sag vedrører – kan forholdet derimod siges at være et andet.

Disse børn vil således i almindelighed ikke selv kunne træffe beslutning om, hvorvidt de skal rejse hjem. De kan heller ikke i øvrigt siges at have nogen form for eget ansvar for den situation, som de befinder sig i.

Hertil kommer, at danske myndigheder har et selvstændigt ansvar over for disse børn, og at børnene nyder selvstændig beskyttelse bl.a. i henhold til FN's Børnekonvention.

5.3. Vurdering af børnenes forhold i Udrejsecenter Sjælsmark

5.3.1. Vanskeligt at give udtryk for en generel og sikker vurdering

Det er efter min opfattelse vanskeligt at give udtryk for en generel og sikker vurdering af trivslen for børn i Udrejsecenter Sjælsmark. Det samme gælder den nærmere betydning af de enkelte faciliteter mv. i centeret.

En vurdering vil således naturligt kunne variere fra barn til barn, ligesom trivslen for børnene i betydeligt omfang vil kunne bero på forhold, som myndighederne ikke har kontrol over – herunder relationen mellem børnene og deres forældre.

5.3.2. Den daglige indsats fra personalet mv.

For så vidt angår den daglige indsats fra personalet i udrejsecenteret er det mit indtryk, at personalet – inden for de foreliggende praktiske rammer – gør et stort arbejde for, at børnene kan trives så godt som muligt.

Efter min opfattelse kan der endvidere siges i ret betydeligt omfang at være stillet faciliteter mv. til rådighed for børnene i centeret. Det gælder bl.a. med hensyn til grundlæggende forhold som bespisning, sundhedsbetjening og fritidsaktiviteter.

Jeg finder i den forbindelse også, at det må lægges til grund, at der er etableret de relevante procedurer mv. med hensyn til f.eks. at gribe ind i forhold til børn, der måtte være i akut og alvorlig mistrivsel.

5.3.3. Børnene lever under svære og livsbegrænsende forhold

Når dette er sagt, er det min opfattelse, at børnene i Udrejsecenter Sjælsmark – generelt set – må siges at leve under svære forhold.

Disse forhold er for mig at se egnede til væsentligt at vanskeliggøre deres opvækst og begrænse deres muligheder for naturlig udvikling og livsudfoldelse. Det bygger jeg navnlig på besøgsholdets iagttagelser mv. under tilsynsbesøget og på de udtalelser om børnenes trivsel, som jeg har modtaget fra Røde Kors, jf. pkt. 3.1 ovenfor.

Jeg må således lægge til grund, at bl.a. uro, ensomhed og uoverskuelighed i betydeligt omfang karakteriserer børnenes hverdag. Dette understøttes også af de foreliggende oplysninger om antallet af underretninger efter lov om social service, jf. pkt. 3.2 ovenfor.

5.3.4. Hvad er baggrunden for børnenes situation?

De svære forhold for børnene i Udrejsecenter Sjælsmark skal utvivlsomt bl.a. tilskrives deres generelle livssituation som børn af afviste asylansøgere, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark.

Det er imidlertid samtidig klart, at det har stor betydning for de omhandlede børn, hvad deres forhold i Danmark er, så længe de opholder sig her i landet. Disse forhold har de danske myndigheder ansvaret for.

Ser man derfor nærmere på Udrejsecenter Sjælsmark, finder jeg, at der må sondres mellem på den ene side selve pligten til at bo i udrejsecenteret og på den anden side de nærmere forhold og faciliteter mv. i centeret.

Efter de foreliggende oplysninger er det min vurdering, at de vanskeligheder for børnene, der knytter sig til udrejsecenteret, ikke i første række kan tilskrives de nærmere faciliteter mv. i centeret, men i højere grad selve det forhold, at der efter udlændingeloven er pligt for de pågældende til at bo der (jf. om opholdspligt mv. pkt. 2.2.2 ovenfor).

Dette bygger jeg bl.a. på de foreliggende udtalelser fra Røde Kors.

Jeg bygger det også på det almindeligt indlysende i, at børn – uanset at de generelt er i en vanskelig livssituation som f.eks. børn af afviste asylansøgere – gennemgående vil trives og udvikle sig langt bedre i en almindelig hverdag i det omkringliggende samfund end i en hverdag præget af institutionsforhold, hvor det vil være meget vanskeligt at etablere og opretholde en normal tilværelse, og hvor børnene i betydeligt omfang vil være omgivet af andre børn med samme vanskeligheder som dem selv.

Det anførte vil selvsagt i almindelighed gøre sig gældende med større styrke, jo længere opholdet i udrejsecenteret varer. Jeg bemærker i den forbindelse, at 58 børn pr. 9. september 2018 havde boet i centeret i mere end 6 måneder, og at 70 børn pr. samme dato kom fra såkaldt fastlåste lande – dvs. lande, som det ikke er muligt at tvangsudsende til. Jeg henviser til pkt. 2.3 ovenfor.

5.3.5. Er forholdene i strid med FN's Børnekonvention mv.?

Spørgsmålet er herefter, hvordan det anførte skal bedømmes i forhold til relevante internationale konventioner mv.

Jeg finder ikke, at forholdene for børn i Udrejsecenter Sjælsmark generelt set kan antages at være i strid med hverken FN's Børnekonvention, FN's Torturkonvention eller art. 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Dette bygger jeg på en samlet vurdering af forholdene i udrejsecenteret, herunder bl.a. med hensyn til boligmæssige forhold, sundhedsbetjening, undervisning, fritidsaktiviteter og beredskab med henblik på indgreb i tilfælde af akut og alvorlig mistrivsel mv.

Som anført er der tale om en generel vurdering på det foreliggende grundlag, og det er i den forbindelse ikke muligt at fastslå, at der ikke med tiden i forhold til konkrete børn – formentlig særligt børn med meget langvarige ophold i centeret – kan blive tale om vilkår i strid med de nævnte konventioner. Det kan jeg således ikke vurdere nærmere på det foreliggende grundlag.

5.3.6. Opsummering af mine synspunkter

Som anført i pkt. 5.3.1 er det efter min opfattelse vanskeligt at give udtryk for en sikker generel vurdering af trivslen for børn i Udrejsecenter Sjælsmark, herunder af betydningen af faciliteter mv. i centeret.

Med disse forbehold er det – som anført i pkt. 5.3.4 – min vurdering, at de vanskeligheder for børnene, der knytter sig til udrejsecenteret, ikke i første række kan tilskrives de nærmere faciliteter mv. i centeret, men i højere grad selve det forhold, at der efter udlændingeloven er pligt for de pågældende til at bo der frem for i det almindelige samfund.

Som anført i pkt. 5.3.5 finder jeg imidlertid ikke, at forholdene for børn i udrejsecenteret generelt set kan antages at være i strid med FN's Børnekonvention, FN's Torturkonvention eller art. 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Og spørgsmålet om opholdspligt for de pågældende familier er grundlæggende reguleret ved udlændingeloven – dvs. af lovgivningsmagten – jf. herved pkt. 2.1.1 og 2.2.2 ovenfor.

Det ligger på den baggrund uden for rammerne af mit mandat efter ombudsmandsloven at foretage mig videre i spørgsmålet om opholdspligt mv. i udrejsecenteret.

5.3.7. Særligt om betydningen af faciliteter i udrejsecenteret

Som det fremgår, finder jeg – inden for den ramme, at der er tale om børn af afviste asylansøgere – at det centrale spørgsmål med hensyn til de omhandlede børns trivsel er, om de skal bo i Udrejsecenter Sjælsmark, eller om de skal have mulighed for at bo i det almindelige samfund.

Dette er som anført et anliggende for lovgivningsmagten.

Det anførte er imidlertid ikke ensbetydende med, at de nærmere faciliteter mv. i Udrejsecenter Sjælsmark ikke har betydning – og efter omstændighederne væsentlig betydning – for den samlede trivsel mv. for de omhandlede børn, så længe de bor der. Det har de naturligtvis.

I den forbindelse henviser jeg til beskrivelsen i pkt. 3.4 og 3.6 ovenfor af de nærmere forhold i udrejsecenteret, der – navnlig baseret på besøgsholdets samtaler med en række voksne og børn i centeret – kunne ændres på med sigte på bedre trivsel for børnene.

Som det fremgår, drejer det sig om åbningstider i cafeteriet, sammensætningen af den mad, der er til rådighed, skriftlig information om madudbuddet til børn, udlevering af køleskabe og mikroovne mv. og etablering af yderligere tilbud om aktiviteter for børnene efter fritidsklubbernes lukketid.

Efter min vurdering – der bygger på almenmenneskelige og humanitære hensyn, jf. pkt. 4.1 ovenfor – vil det derfor være hensigtsmæssigt, at myndighederne ser nærmere på bl.a. forhold som de anførte.

6. Afslutning

Jeg har ikke i øvrigt fået oplysninger, der giver mig grundlag for at foretage mig mere i forhold til Udrejsecenter Sjælsmark og de ansvarlige myndigheder.

Derfor afslutter jeg hermed min behandling af sagen om tilsynsbesøg i Udrejsecenter Sjælsmark den 10. og 23. oktober 2017.

Jørgen Steen Sørensen

Bagside

Antal filer:

2
